

Dendrologický prieskum - Bratislava, Petržalka - Polyfunkčný bytový dom – Údernícka ul.

Riešené územie sa nachádza v Bratislave mestskej časti Petržalka v území, ktoré je vymedzené ulicou Údernícka, športovým ihriskom, ulicou Vranovská a objektom vo výstavbe.

Vstup na ohradený pozemok je možný z Vranovskej a Úderníckej ulice. V súčasnosti prevažnú časť pozemku zaberá tréningové futbalové ihrisko, čiastočne spevnené plochy s objektmi správy štadióna, pivárnou.

Futbalové ihrisko je lemované topolmi, vysadenými ako vetrolamy zo všetkých strán športovej plochy. V prevažnej miere je to najmä topol Simonov. Prístupový chodník je lemovaný tujami.

Dreviny nachádzajúce sa v riešenom území sú staršie jedince, topole sú poškodené, presychajú. Vo výsadbe sa nachádza niekoľko úplne suchých drevín, niektoré stromy majú poškodenia na kmeni (dutiny), niektoré stromy sú suché.

V záujmovom území bolo hodnotených 63 ks solitérnych drevín. Ako podklad pre hodnotenie bola použitá situácia súčasného stavu - geodetické zameranie pozemku s osadením navrhovaných objektov. Dreviny, ktoré neboli zamerané, sme orientačne zakreslili do situácie.

Prieskum drevín nachádzajúcich sa na riešenom území bol vykonaný v máji roku 2006. V tabuľkovej časti je spracované sadovnícke hodnotenie drevín.

Princíp systému hodnotenia zelene spočíva v tom, že sa pri drevinách zakreslených v inventarizačnom pláne, určí druhová skladba a zmerajú sa najdôležitejšie údaje t.j. výška, obvod kmeňa a priemer koruny. Určí sa veková kategória. Komplexné posúdenie zdravotného stavu, perspektív vývoja a vzhľadových vlastností určuje sadovnícke hodnotenie jednotlivých drevín. V poznámke sú zachytené ostatné dôležité, v predchádzajúcich bodoch neuvedené hodnoty tak, aby bolo možné dreviny vyhodnotiť čo možno najúplnejšie. Získané údaje sú usporiadané kvôli prehľadnosti do tabuľky.

Meranie veľkostných hodnôt:

- o b v o d k m e ň a sa meria vo výške 130 cm nad zemou.

- **p r i e m e r k o r u n y** sa spravidla meria ako pôdorysný priemet koruny na terén. Namerané hodnoty sa zoradujú do kategórii, ktoré umožňujú priame optické rozlíšenie veľkostných skupín.

v ý š k a sa zisťuje meraním. Nakoľko sa dreviny, najmä mladšie exempláre, každoročne výškovo menia, výška sa vyjadruje v rozmedziach po 5 m,

- **v e k o v á k a t e g ó r i a** - údaj potrebný pre rozhodovanie ako s hodnotenou plochou ďalej zaobchádzať. Jeho presné zistenie býva veľmi obtiažne. Pre potreby praxe však postačuje zaradenie drevín do vekových kategórii po 20. rokoch.

- **s a d o v n í c k e h o d n o t e n i e** - toto kritérium zahrňuje integrujúcim spôsobom prakticky všetky kvality drevín, ktoré nebolo možné vyjadriť nameranými hodnotami. Je to v podstate klasifikátor, ktorý definuje kvalitu drevín podľa stupňa ich účinnosti ako účelovej a funkčnej zložky prírodnej časti životného prostredia. V tejto práci je použitá metodika vypracovaná na Záhradníckej fakulte v Lednici na Morave, kde jednotlivé kvalitatívne stupne sú bodované, kde najkvalitnejšie dreviny dostávajú 5 a najmenej hodnotné 1 bod.

Zaradenie do jednotlivých klasifikačných tried je nasledovné:

5 bodov - najhodnotnejšie dreviny

Dreviny absolútne zdravé a nepoškodené, tvarom a celkovým habitusom koruny odpovedajúce druhu, bez pozorovateľných poškodení, zavetvené až k zemi, veľkostne už úplne rozvinuté, avšak ešte v plnom raste a vývoji. Do tejto kategórie patria dreviny, u ktorých je vzhľadom k dĺžke dosiahnutého veku predpokladá, že môžu svoju sadovnícko-krajinársku funkciu plniť ešte niekoľko desaťročí.

4 body - veľmi hodnotné dreviny

Zdravé dreviny, typického tvaru, odpovedajúce príslušnému druhu alebo kultivaru, v celkovom habituse najviac iba nepatrne narušené alebo poškodené. Veľkostne rozvinuté aspoň tak, aby dosahovali približne polovicu tých rozmerov, ktoré sú na danom stanovišti schopné vytvoriť. Dreviny musia mať predpoklad rozvoja pre ďalšie desaťročia pri udržaní dosiahnutej kvality.

3 body - dreviny priemernej hodnoty

Dreviny zdravé, resp. iba mierne preschnuté, bez chorôb a škodcov, ktorí by sa mohli rozširovať. Dreviny v tejto kategórii sa môžu tvarovo líšiť i veľmi podstatne podľa pôvodného typu. Patria sem napr. dreviny vysoko vyvetvené, u ktorých je predpoklad

obrastania, prípadne také, ktoré majú svoju estetickú a funkčnú hodnotu i pri silnom vyvetvení, dreviny s jednostrannou však stabilnou korunou a pod. Patria sem aj dreviny tvarovo a vzhľadovo typické, však doposiaľ menšieho vzrastu, ktorý nedosahuje polovice normálnych rozmerov daného druhu na posudzovanom stanovišti.

2 body - dreviny podpriemernej hodnoty

Patria sem dreviny silne poškodené, dreviny veľmi vysoko vyvetvené, bez predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, dreviny staré a málo vitálne, výrazne presychajúce, s výskytom ohnísk hniloby, prípadne aj inakšie silne poškodené. Predpoklady ďalšieho vývoja sú silne obmedzené, ako v čase tak i v kvalite. Patria sem hlavne také dreviny, u ktorých nemožno predpokladať zlepšenie ich kvality. Nesmú to však byť dreviny ohrozujúce bezpečnosť ľudí alebo porastov.

1 bod - dreviny nevyhovujúce

Dreviny veľmi silne poškodené, choré, silno napadnuté škodcom, najmä takými, kde hrozí ich nebezpečenstvo šírenia, dreviny odumierajúce a odumreté, dreviny ktoré ohrozujú bezpečnosť návštevníkov, dreviny ktoré svojou existenciou výrazne poškodzujú kvalitu cennejších exemplárov (napr. dreviny vrastajúce do korún kvalitných stromov) a dreviny inak bezprostredne ohrozujúce daný priestor a jeho vývoj. V tejto kategórii sú dreviny bez akýchkoľvek predpokladov ďalšieho vývoja.

Aby bolo možné sa na pláne okamžite orientovať o kvalitách drevín zaradených do jednotlivých skupín, sú tieto v situácií farebne označené podľa sadovníckych hodnôt: 5 bodov - červená farba, 4 body - modrá, 3 body - zelená, 2 body - hnedá, 1 bod - žltá farba.

Prehľad druhov nachádzajúcich sa v záujmovom území:

DRUH DREVINY	SADOVNÍCKA HODNOTA					SPOLU:
	1	2	3	4	5	
Fraxinus exelsior - jaseň štíhly	-	-	1	-	-	1
Juglans regia - orech kráľovský	-	1	-	-	-	1
Populus nigra "Italica" - topoľ čierny pyramid. forma	-	-	2	-	-	2
Populus simonii - topoľ Simonov	2	2	17	-	-	21
Populus x canadensis - topoľ kanadský	-	1	3	-	-	4
Prunus sp. - slivka	-	1	-	-	-	1
Thuja orientalis - tuja východná	-	-	33	-	-	33
SPOLU:	2	5	56	0	0	63

Tabuľka hodnotených drevín v riešenom území:

P.č.	Názov dreviny	obvod kmeňa	Ø koruny	výška	vek	sad. hodn.	Poznámka	Spoloč. hodnota	index poškod.	index vek	Hodnota upravená
1	Populus simonii	122	6-8	10-15	60-80	3		32 000	1,00	0,90	28 800
2	Populus simonii	121	6-8	10-15	60-80	3		32 000	1,00	0,90	28 800
3	Populus simonii	83	6-8	10-15	60-80	3		20 000	1,00	0,90	18 000
4	Fraxinus exelsior	101	6-8	10-15	60-80	3		26 000	1,00	1,00	26 000
5	Populus simonii	115	6-8	10-15	40-60	3		29 000	1,00	0,90	26 100
6	Populus simonii	95	0-2	5-10	20-40	1	suchý, huby	23 000	0,00	0,90	0
7	Populus simonii	134	6-8	10-15	60-80	3		35 000	1,00	0,90	31 500
8	Populus simonii	134	6-8	10-15	60-80	3		35 000	1,00	0,90	31 500
9	Populus simonii	122	6-8	10-15	60-80	3		32 000	1,00	0,90	28 800
10	Populus x canadensis	295	6-8	10-15	60-80	3		64 000	1,00	0,90	57 600
11	Populus x canadensis	245	6-8	10-15	60-80	3		51 000	1,00	0,90	45 900
12	Populus x canadensis	300	6-8	10-15	60-80	2	rana na kmeni	64 000	0,60	0,90	34 560
13	Populus simonii	136	4-6	10-15	60-80	3		35 000	1,00	0,90	31 500
14	Populus simonii	86	4-6	10-15	40-60	3		20 000	1,00	0,90	18 000
15	Populus simonii	108	0-2	5-10	60-80	1	dutina na kmeni 140x20x20	26 000	0,40	0,90	9 360
16	Populus simonii	105	4-6	5-10	60-80	2		26 000	1,00	0,90	23 400
17	Populus simonii	89	0-5	0-5	40-60	1	suchý	20 000	0,00	0,90	0
18	Populus simonii	83	4-6	5-10	40-60	3		20 000	1,00	0,90	18 000
19	Populus simonii	95	4-6	5-10	40-60	3		23 000	1,00	0,90	20 700
20	Populus simonii	109	4-6	10-15	40-60	3		26 000	1,00	0,90	23 400
21	Populus x canadensis	303	10-15	20-25	60-80	3		64 000	1,00	0,90	57 600
22	Populus simonii	217	10-15	20-25	60-80	3		45 000	1,00	0,90	40 500
23	Populus simonii	294	10-15	20-25	60-80	3		64 000	1,00	0,90	57 600
24	Populus simonii	192	10-15	20-25	60-80	3		45 000	1,00	0,90	40 500
25	Populus simonii	293	10-15	20-25	60-80	3		64 000	1,00	0,90	57 600
26	Juglans regia	130	6-8	10-15	20-40	2	v 0,8 m 2x	32 000	0,80	1,00	25 600
27	Thuja orientalis	15+28	0-2	0-5	0-20	3		8 000	1,00	0,90	7 200
28	Thuja orientalis	54	0-2	0-5	0-20	3		18 000	1,00	0,90	16 200
29	Thuja orientalis	32	0-2	0-5	0-20	3	0,10 m 3x	8 000	0,80	0,90	5 760
30	Prunus sp.	72	2-4	5-10	20-40	2		17 000	1,00	0,90	15 300
31	Thuja orientalis	45	2-4	5-10	20-40	3		12 000	1,00	0,90	10 800
32	Thuja orientalis	86	2-4	5-10	20-40	3	v 0,4 m 3 x	27 000	0,80	0,90	19 440
33	Thuja orientalis	95	2-4	5-10	20-40	3	v 0,4 m 4 x	30 000	0,80	0,90	21 600
34	Thuja orientalis	85	2-4	5-10	20-40	3	v 0,2 m 2 x	27 000	0,80	0,90	19 440
35	Thuja orientalis	65	2-4	5-10	20-40	3		21 000	1,00	0,90	18 900
36	Thuja orientalis	62	2-4	5-10	20-40	3		21 000	1,00	0,90	18 900
37	Thuja orientalis	90	2-4	5-10	20-40	3		27 000	1,00	0,90	24 300
38	Thuja orientalis	54	2-4	5-10	20-40	3		18 000	1,00	0,90	16 200
39	Thuja orientalis	45	2-4	5-10	20-40	3		12 000	1,00	0,90	10 800
40	Thuja orientalis	49	2-4	5-10	20-40	3		15 000	1,00	0,90	13 500
41	Thuja orientalis	109	2-4	5-10	20-40	3	v 0,6 m 2x	33 000	0,80	0,90	23 760
42	Thuja orientalis	59	2-4	5-10	20-40	3		18 000	1,00	0,90	16 200
43	Thuja orientalis	46	2-4	5-10	20-40	3		15 000	1,00	0,90	13 500
44	Thuja orientalis	47	2-4	5-10	20-40	3		15 000	1,00	0,90	13 500
45	Thuja orientalis	53	2-4	5-10	20-40	3		18 000	1,00	0,90	16 200
46	Thuja orientalis	46	2-4	5-10	20-40	3		15 000	1,00	0,90	13 500
47	Thuja orientalis	52	2-4	5-10	20-40	3		18 000	1,00	0,90	16 200
48	Populus simonii	155	4-6	10-18	20-40	2	drevokazné huby	35 000	0,40	0,90	12 600
49	Thuja orientalis	30	0-2	0-5	0-20	3		7 000	1,00	0,90	6 300
50	Thuja orientalis	27	0-2	0-5	0-20	3		7 000	1,00	0,90	6 300
51	Thuja orientalis	64	0-2	0-5	0-20	3	v 0,2 m 2 x	21 000	0,80	0,90	15 120
52	Thuja orientalis	89	0-2	0-5	0-20	3	v 0,2 m 3 x	27 000	0,80	0,90	19 440
53	Thuja orientalis	29	0-2	0-5	0-20	3		7 000	1,00	0,90	6 300
54	Thuja orientalis	41	0-2	0-5	0-20	3		12 000	1,00	0,90	10 800
55	Thuja orientalis	70	0-2	0-5	0-20	3	v 0,2 m 2 x	21 000	0,80	0,90	15 120
56	Thuja orientalis	40,71	0-2	0-5	0-20	3	v 0,2 m 2 x	34 000	0,80	0,90	24 480

P.č.	Názov dreviny	obvod kmeňa	Ø koruny	výška	vek	sad. hodn.	Poznámka	Spoloč. hodnota	index poškod.	index vek	Hodnota upravená
57	Thuja orientalis	26	0-2	0-5	0-20	3		7 000	1,00	0,90	6 300
58	Thuja orientalis	70	0-2	0-5	0-20	3	v 0,2 m 2 x	21 000	0,80	0,90	15 120
59	Thuja orientalis	65	0-2	0-5	0-20	3	v 0,3 m 2 x	21 000	0,80	0,90	15 120
60	Thuja orientalis	45	0-2	0-5	0-20	3		12 000	1,00	0,90	10 800
61	Thuja orientalis	30	0-2	0-5	0-20	3		7 000	1,00	0,90	6 300
62	Populus nigra "Italica"	238	4-6	20-25	40-60	3		63 000	1,50	1,00	94 500
63	Populus nigra "Italica"	304	4-6	20-25	40-60	3		51 000	1,50	1,00	76 500
	SPOLU:							1 699 000			1 453 620

Sadovnícke hodnotenie drevín bolo vykonané v zmysle platných legislatívnych predpisov: Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky č. 24/2003 Ministerstva životného prostredia, ktorou sa vykonáva Zákon o ochrane prírody a krajiny.

Podľa Vyhlášky č. 24/2003 Ministerstva životného prostredia, ktorou sa vykonáva Zákon č. 543/2003 o ochrane prírody a krajiny je určená celková spoločenská hodnota drevín rastúcich v riešenom území. V zmysle § 36 cit. Vyhlášky ods.1 "Spoločenská hodnota drevín je uvedená podľa druhu drevín a ich veľkosti v prílohe č.33 " tejto vyhlášky.

Veľkosť stromov sa zisťuje meraním obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou alebo meraním ich výšky, ak obvod kmeňa nepresahuje 10 cm (§ 36 ods. 2). Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením (§ 36 ods. 3).

Spoločenská hodnota drevín určená podľa § 36 sa upravuje prirážkovým indexom podľa prílohy č. 35. Spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že sa spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 33 vynásobí súčinom prirážkových indexov uvedených v prílohe č.35.

Spoločenská hodnota drevín vyjadruje ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje aj s prihliadnutím na plnenie mimoprodukčných funkcií.

V tabuľke hodnotených drevín je uvedená spoločenská hodnota podľa druhu a obvodu kmeňa, prirážkové indexy (poškodenia, veku) a upravená spoločenská hodnota.

Pri uplatňovaní jednotlivých prirážkových indexov sa prihliadalo na nasledovné skutočnosti: krátkovekosť drevín, poškodenie rôzneho stupňa a charakteru, náletový pôvod drevín, ktoré znižujú ich fyziologickú hodnotu. Poškodenie vyskytujúce sa pri jednotlivých stromoch je uvedené v tabuľke hodnotených drevín v poznámke.

Pri hodnotení boli použité nasledovné koeficienty:

- a) 0,4 - ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60 % (ťažké poškodenie)
- b) 0,6 - ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26-60 % (stredné poškodenie)
- c) 0,8 - ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 11-25 % (slabé poškodenie), ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov a ak jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy
- d) 0,9 - ak ide o krátkoveké dreviny
- e) 1,1 - ak ide o dlhoveké dreviny
- f) 1,5 - ak predstavujú taxóny a taxonoidy (druhy a ich premenlivé formy) guľovitého, previsnutého a vertikálneho tvaru a taxóny s odlišnosťou v tvare a farbe listov a farbe kvetov, alebo vzácné z hľadiska introdukcie, pomaly rastúce a zakrslé, alebo taxonomicky a geograficky vzácné

Spoločenská hodnota drevín:

- všetky hodnotené dreviny v území (63ks)	1 699 000.- Sk
- dreviny s obvodom kmeňa menším ako 40 cm (7 ks)	51 000.- Sk
- dreviny s obvodom kmeňa väčším ako 40 cm (56 ks)	1 648 000.- Sk

Spoločenská hodnota drevín po úprave indexmi:

- všetky hodnotené dreviny v území (63 ks)	1 453 620.- Sk
- dreviny na asanáciu s obvodom kmeňa väčším ako 40 cm (7 ks)	44 460.- Sk
- dreviny s obvodom kmeňa väčším ako 40 cm (56 ks)	1 409 160.- Sk

Bratislava, máj 2006

Ing. Katarína Serbinová